

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODBRANE

P L A T F O R M A

za učešće ministra odbrane Dragana Krapovića na ministarskom sastanku inicijative Odbrambena saradnja država Srednje Evrope i Zapadnog Balkana (CEDC+WB), 25. aprila 2024. godine i konferenciji „Budimpeštanski bezbjednosni dijalog“, 26-27. aprila 2024. godine, u Budimpešti, Mađarska

Na poziv ministra odbrane Mađarske, g-dina Kristofa Salaja-Bobrovnickog i shodno programu mađarskog predsjedavanja inicijativom Odbrambena saradnja država Srednje Evrope i Zapadnog Balkana (CEDC+WB), delegacija Ministarstva odbrane Crne Gore, na čelu sa ministrom, g. Draganom Krapovićem, će učestvovati na sastanku inicijative, koji će se održati u Budimpešti, Mađarska, 25. aprila 2024. godine.

Inicijativa CEDC predstavlja najveći srednjoevropski forum u domenu bezbjednosti i odbrane, koji okuplja predstavnike ministarstava odbrane država članica i posmatrača, sa ciljem pružanja platforme za razmatranje modaliteta jačanja regionalne sigurnosti, kao i razvijanje bilateralne i multilateralne odbrambene saradnje. Zemlje učesnice ujedinjene su i u pogledu pružanja podrške zemljama Zapadnog Balkana u procesu nastavka evropskih i evroatlantskih integracija, a tokom dosadašnjih sastanaka inicijative, nedvosmisleno je najavljeno da će inicijativa zadržati ovaj prioritet i u narednom periodu.

Zemlje članice inicijative CEDC su: Republika Austrija, Češka Republika, Mađarska, Republika Hrvatska, Republika Slovenija i Slovačka Republika, dok status posmatrača ima Republika Poljska. U proširenom sastavu (CEDC+WB), pored navedenih, učestvuju i: Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Republika Kosovo, Republika Sjeverna Makedonija i Republika Srbija.

U sklopu podrške napretku na putu evropskih integracija država Zapadnog Balkana i, uopšte, stabilnosti regiona, inicijativa CEDC sprovodi projekte usmjerene na razvijanje nacionalnih kapaciteta, među kojima su najznačajniji: projekti u okviru Programa stalne strukturne saradnje u odbrani (PESCO), projekti u domenu

hemijskog, biološkog, radiološkog i nuklearnog osmatranja (R. Austrija, R. Hrvatska, Mađarska i R. Slovenija), međunarodna vojna vježba Kooperativna bezbjednost (COOPSEC), kao i projekat formiranja Bezbjednosnog i odbrambenog koledža Zapadnog Balkana (Western Balkan Security and Defense College – WBSDC), koji će krajem mjeseca maja 2024. godine, tokom Samita ministara, formalno biti prezentovan nadležnima u Evropskoj uniji.

Na ministarskom sastanku, u okviru CEDC+WB inicijative, učesnici će razmatrati aktuelne regionalne bezbjednosne izazove, kao i modalitete buduće odbrambene saradnje na multilateralnom nivou. Tokom sastanka, predstavnici država članica će imati priliku da razmijene mišljenja o predstojećim aktivnostima u okviru zajedničkih projekata, kao i o planovima u vezi sa formiranjem Bezbjednosnog i odbrambenog koledža Zapadnog Balkana (WBSDC), koji predstavlja jedan od prioriteta inicijative u narednom periodu.

Po završetku ministarskog sastanka inicijative CEDC+WB, ministar odbrane Dragan Krapović planira da, na poziv ministra odbrane Mađarske, učestvuje na konferenciji „Budimpeštanski bezbjednosni dijalog“, koja će se održati 26-27. aprila 2024. godine, takođe u Budimpešti, pod okriljem inicijative CEDC+WB. „Budimpeštanski bezbjednosni dijalog“ je bezbjednosna i konferencija politike odbrane, sa fokusom na regione Srednje i Jugoistočne Evrope, što je razlikuje od drugih konferencija ovog tipa. Konferencija će okupiti prvenstveno ministre odbrane i načelnike generalštabova, predstavnika EU i NATO, kao i predsjednike vlada i ministre vanjskih poslova.

Ministar Krapović će učestvovati na panelu „Srednja Evropa i Zapadni Balkan u novoj evropskoj bezbjednosnoj arhitekturi“, koji će se održati 26. aprila 2024. godine.

Sastanak inicijative CEDC+WB i konferencija „Budimpeštanski bezbjednosni dijalog“ će, takođe, biti prilika da ministar odbrane Krapović održi bilateralne susrete sa ministrima odbrane savezničkih i partnerskih zemalja.

STAVOVI KOJE ĆE ZASTUPATI

DELEGACIJA MINISTARSTVA ODBRANE CRNE GORE

Na ministarskom sastanku inicijative Odrambena saradnja država Srednje Evrope i Zapadnog Balkana (CEDC+WB), ministar odbrane Krapović će pozdraviti napore koje članice inicijative ulažu u pružanju podrške i promovisanju evropskog i evroatlantskog puta država Zapadnog Balkana.

Ministar Krapović će naglasiti da je regionalna odbrambena saradnja značajna za razvoj otpornosti prema savremenim bezbjednosnim izazovima. Takođe će istaći da je format inicijative CEDC+WB odlična prilika za politički dijalog i razmjenu mišljenja o aktuelnim bezbjednosnim pitanjima. Ministar će, kao posebno značajno, istaći ulogu inicijative u pogledu podrške stabilnosti Zapadnog Balkana, te evropskih i evroatlantskih aspiracija zemalja ovog regiona.

Imajući u vidu bezbjednosne izazove koje dijele države regiona, od kojih neki predstavljaju posljedice tekućih sukoba u Ukrajini i pojasu Gaze, ministar Krapović će potvrditi posvećenost Crne Gore da ostane dosljedna principima Alijanse čija je članica i evropskim vrijednostima koje dijeli sa članicama inicijative CEDC+WB. S tim u vezi, ministar će ponoviti odlučnost Crne Gore da nastavi sa doprinosom globalnom miru, kroz učesće u međunarodnim misijama, operacijama i aktivnostima NATO, EU i UN, u kojima se već nalaze pripadnici Vojske Crne Gore.

Ministar će saopštiti da je Crna Gora odlučna da ostane na putu svoje spoljnopolitičke orijentacije, uz punu posvećenost evropskim integracijama. Naglasiće da će Crna Gora nastaviti da pruža podršku Ukrajini, u skladu sa raspoloživim kapacitetima. Takođe, istaći će da je Crna Gora najoštrije osudila napad Rusije na suverenu Ukrajinu, kao i napad Hamasa na Izrael, te naglasiti da naša zemlja nikad neće podržati nijednu terorističku organizaciju. Podsjetiće da je Crna Gora na Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija glasala za Rezoluciju o zaštiti palestinskog civilnog stanovništva, osuđujući korišćenje prekomjerne sile Izraela nad palestinskim civilima i potvrđujući stav o neophodnosti očuvanja međunarodnog humanitarnog prava, kao i snažnog zalaganja za mir i stabilnost širom svijeta.

Podsjećajući da bezbjednosni izazovi savremenog doba ne poznaju granice, te samim time iziskuju međunarodni pristup iznalaženju rješenja, ministar Krapović će istaći značaj regionalne saradnje u pogledu odbrane i bezbjednosti, te naglasiti ulogu regionalnih inicijativa poput CEDC+WB, u pogledu stvaranja čvršće povezanosti država koje učestvuju u njihovom radu. Istaći će da regionalne platforme omogućavaju razmjenu informacija i iskustava između partnerskih država, što je od ključne važnosti za uspješnost regionalnog pristupa jačanju otpornosti na savremene prijetnje po mir i stabilnost.

Takođe, ministar će podsjetiti da su ostvareni rezultati država Zapadnog Balkana, posebno u pogledu evropskih i evroatlantskih integracija, od ključnog značaja za budućnost regiona, te pozvati na posvećenost regionalnoj koheziji i održavanju dobrosusjedskih odnosa, koji predstavljaju plodno tlo za dalji napredak na ovom putu.

Po okončanju sastanka inicijative CEDC+WB, ministar odbrane će učestvovati na konferenciji „Budimpeštanski bezbjednosni dijalog“, tokom koje će biti govornik na panelu „Srednja Evropa i Zapadni Balkan u novoj evropskoj bezbjednosnoj arhitekturi“. Ministar odbrane će istaći značaj regionalnog pristupa razvoju otpornosti na bezbjednosne izazove sa kojima se države Jugoistočne Evrope suočavaju, posebno apostrofirajući da je intenzitet hibridnog djelovanja na Zapadnom Balkanu porastao od otpočinjanja rata Rusije protiv Ukrajine. Krapović će naglasiti da je za bezbjednost i stabilnost evropske porodice neophodno njeno jedinstvo, koje se može postići jedino uz preduslov uključivanja država Zapadnog Balkana u najistaknutije političke, ekonomske i bezbjednosne strukture Evrope – NATO i Evropsku uniju. Ministar će podsjetiti da je NATO prepoznao Rusiju kao neposrednu prijetnju po evroatlantsku bezbjednost, te da je, u svjetlu dešavanja u Ukrajini, reakcija Alijanse bila da ojača vojno prisustvo na svom istočnom krilu, u cilju odvratanja mogućeg napada na

države članice. Naglasiće da je ovim NATO pokazao svoju kredibilnost na djelu, kao garant kolektivne bezbjednosti, dodajući da je za države saveznice od velikog značaja što mogu računati na zaštitu koja dolazi kao benefit članstva u Alijansi.

Ministar Krapović će ukazati da je region Jugoistočne Evrope, koji geografski predstavlja sponu između Evrope i Azije, posebno izložen malignim uticajima istočnih despotija, ali da demokratska tradicija i evropske vrijednosti koje baštine države regiona služe kao protivteža nastojanjima za širenje ruskog uticaja u Evropi. On će zaključiti da Srednja i Jugoistočna Evropa pokazuju riješenost za aktivan doprinos jačanju mira i stabilnosti, te naglasiti potrebu razvijanja otpornosti cijelog evropskog kontinenta, što je NATO Alijansa prepoznala i aktivno radi na snaženju kapaciteta država članica.

SASTAV DELEGACIJE I TROŠKOVI:

Delegaciju Ministarstva odbrane predvođiće Dragan Krapović, ministar odbrane, a u njenom sastavu će biti:

- major Želimir Pojužina, šef Kabineta ministra odbrane,
- kapetan fregate Vučić Bošković, izaslanik odbrane Crne Gore u Republici Austriji, akreditovan na nerezidentnoj osnovi za Mađarsku,
- Predrag Lučić, samostalni savjetnik I, desk oficir za Mađarsku i inicijativu Odbrambena saradnja država Srednje Evrope Zapadnog Balkana (CEDC+WB).

Organizator snosi troškove smještaja za ministra odbrane i još jednog člana delegacije, kao i ishrane za cjelokupan sastav delegacije, dok Ministarstvo odbrane Crne Gore snosi ostale troškove.